

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Betänkandet Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldsättning (SOU 2023:38)

Ju2023/01643

Sammanfattning

Konkurrensverket tillstyrker förslagen i betänkandet Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldsättning (SOU 2023:38).

Utgångspunkter

Konkurrensverket har i uppdrag att verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna. Yttrandet avgränsas till sådana aspekter som följer av Konkurrensverkets ansvarsområden. Yttrandet följer den struktur och de rubriker som används i betänkandet.

Begränsning av konsumenters kreditkostnader och avgifter

Utredningen föreslår i avsnitt 11.6.1 ett sänkt och utvidgat räntetak som ska gälla för alla krediter enligt konsumentkreditlagen med undantag för bostadskrediter. Utredningen föreslår vidare i avsnitt 11.6.2 att varken krediträntan eller dröjsmålsräntan för en kredit årligen får överstiga den vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen, med ett tillägg av 20 procentenheter, vilket är en minskning från dagens 40 procentenheter. En konsument som är i dröjsmål med betalning av en kredit ska heller inte vara skyldig att erlagga någon annan form av ersättning med anledning av dröjsmålet än dröjsmålsränta.

I avsnitt 11.6.3 föreslås att ett tak för uppläggningsavgifter ska införas. Det ska gälla för alla krediter enligt konsumentkreditlagen med undantag för bostadskrediter. Utredningen föreslår vidare i avsnitt 11.6.4 att en kredittagare inte ska vara skyldig att betala en uppläggningsavgift för en kredit som är högre än en procent av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gällde vid kreditavtalets ingående, i dag motsvarande 525 kronor. Utredningen

föreslår därtill i avsnitt 11.6.5 att ett utvidgat kostnadstak ska införas i konsumentkreditlagen. Det ska inte längre gälla enbart högkostnads krediter utan omfatta alla krediter med undantag för bostadskrediter, kontokrediter och kreditköp till låga belopp. Kostnadstaket ska benämnas ett absolut kostnadstak.

Konkurrensverket anser, i likhet med utredningen, att det föreslagna räntetaket, taket för uppläggningsavgifter och det absoluta kostnadstaket är bestämda på nivåer som medger tillräckligt utrymme och incitament för bolagen att differentiera sina erbjudanden och konkurrera effektivt om kunder på marknaden. Konkurrensverket tillstyrker mot denna bakgrund utredningens förslag.

Ett nytt system för register över skuld- och kreditinformation (Skri-register) ska införas

I avsnitt 12.4.1 föreslår utredningen att ett system för register över skuld- och kreditinformation (Skri-register) ska införas. Samtliga kreditgivare som står under Finansinspektionens eller motsvarande utländsk myndighets tillsyn ska ha skyldighet att inrapportera vissa grundläggande uppgifter om konsumenters krediter som omfattas av konsumentkreditlagens krav på kreditprövning. Uppgifter om betalningsdröjsmål ska också rapporteras in för sådana krediter som är skyldiga att rapporteras till Skri-register samt relaterat till övertrasserade betalkonton, under förutsättningen att dröjsmålet varat mer än 30 dagar efter förfallodag. När betalningsdröjsmål upphävs ska uppgiften raderas ur registret. Uppgifter om betalningsdröjsmål ska rapporteras av den som äger rättigheterna till kreditavtalet, vanligtvis en kreditgivare eller ett inkassobolag.

Utredningens förslag är att kreditupplysningsföretag efter tillstånd från Integritetsskyddsmyndigheten ska kunna föra ett Skri-register och i övrigt behandla skuld- och kreditinformation. Företag som har tillstånd att föra Skri-register ska vara skyldiga att registrera skuld- och kreditinformation när den mottas. Vidare innebär systemet att rapporteringsskyldiga företag behöver rapportera till samtliga kreditupplysningsföretag som har rätt att föra Skri-register.

Konkurrensverket anser i likhet med utredningen att en modell där respektive kreditupplysningsföretag för sitt eget Skri-register öppnar upp för en mer konkurrensutsatt kreditupplysningsmarknad relativt dagens situation. Enligt utredningen råder det bristande konkurrens på marknaden för kreditupplysningar och den föreslagna skyldigheten för kreditgivare och inkassoföretag att rapportera skuld- och kreditinformation till samtliga kreditupplysningsföretag med ett Skri-tillstånd bör enligt verkets bedömning leda till att fler kreditupplysningsaktörer kommer konkurrera sinsemellan under likartade förutsättningar. Det kan även leda till förbättrade förutsättningar för lägre priser på kreditupplysningar, förbättrad kvalitet i kreditprövningen och att innovation och produktutveckling inom kreditupplysningsmarknaden skyndas på. Eftersom

rapporteringsskyldigheten gäller på motsvarande vis för samtliga kreditgivare och inkassoföretag som träffas av förslaget blir regleringen också konkurrensneutral i dessa marknadsled.

I avsnitt 12.7.5 föreslår utredningen att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om en gemensam teknisk standard för inrapportering av skuld- och kreditinformation. De kreditupplysningsföretag som ges tillstånd att föra Skri-register bör enligt utredningens förslag gemensamt och i samråd med de inrapporterande företagen ta fram ett förslag till en gemensam teknisk standard för inrapportering av skuld- och kreditinformation.

Även om samverkan mellan konkurrerande företag medför vissa risker bedömer Konkurrensverket att samverkan kring gemensamma tekniska standarder för rapportering bidrar till att begränsa kostnaderna för de rapporteringsskyldiga företagen på ett ändamålsenligt sätt. Detta motverkar även växande inträdesbarriärer för företag som vill verka inom kreditgivning och inkassoverksamhet. Det begränsar även ökningen för den rörliga kostnaden av att ge ut konsumentkrediter till följd av rapporteringsskyldigheten, vilket relativt sett är gynnsamt för konsumenterna av konsumentkrediter.

Sammantaget tillstyrker Konkurrensverket utredningens förslag kring införande av ett system för Skri-register.

I övrigt har Konkurrensverket inga synpunkter på förslagen i betänkandet.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Rikard Jermsten. Föredragande har varit ekonområdet Martin Sutinen.

Beslutsfattandet har dokumenterats digitalt och yttrandet saknar därför namnunderskrift.

Rikard Jermsten